

Zdravotní rizika spojená s pobytem v Brazílii

S počínající letní sezónou se stává aktuální problematika rizika pobytu ve státech jižní Ameriky, především v souvislosti s onemocněním virem Zika a LOH v Brazílii. Mezinárodní shromáždění velkého počtu osob a jejich přesuny vždy zvyšují riziko šíření přenosných onemocnění. LOH se budou konat od 3. do 21. srpna 2016, odhaduje se návštěva 400 000 zahraničních turistů.

Návštěvníci letních olympijských her 2016 v Brazílii mohou být ohroženi hlavně nemocemi zažívacího traktu a nemocemi přenášenými členovci. Proto by měli věnovat pozornost standardním hygienickým opatřením ke snížení rizika gastrointestinálních nemocí a chránit se proti komárům a dalšímu hmyzu použitím repelentu a oblékáním světlých dlouhých nohavic a rukávů v oblastech, kde jsou přítomni přenašeči.

Olympijské hry se budou konat během zimní sezóny v Riu de Janeiru, kdy chladnější a sušší počasí zredukuje populaci komárů. To významně sníží riziko onemocnění pro návštěvníky – především Zika virus, horečka Dengue, horečka chikungunya. Ačkoliv pravděpodobnost pokousání infikovaným komárem je nízká, nelze ji vyloučit.

Horečka Dengue

Horečnaté onemocnění, které se přenáší poštípáním komára Aedes. Obvykle probíhá jako chřipce podobné onemocnění s bolestmi hlavy, svalů, horečkou. Každoročně onemocní v Brazílii velký počet osob. V roce 2015 hlásila Brazílie přes 1,5 milionů nemocných, tj. 3 x více než v roce 2014. Nejvyšší riziko onemocnění je od února do června.

Horečka Chikungunya

Horečnaté onemocnění provázené bolestí svalů, kloubů, hlavy, může být vyrážka. Bolest kloubů může přetrvávat dlouhodobě. Přenáší se poštípáním komáry. V roce 2015 bylo v Brazílii hlášeno téměř 18 000 nemocných.

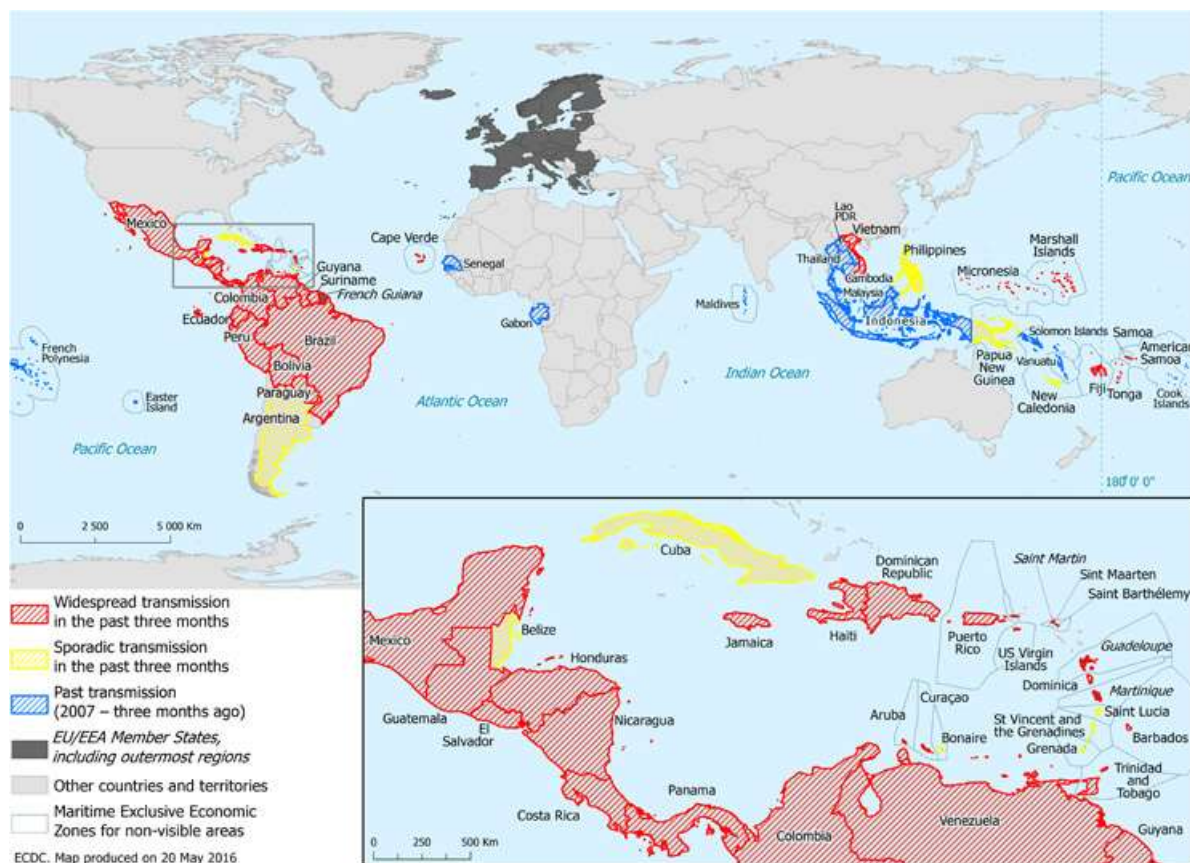
Onemocnění virem Zika

Zika virus patří do skupiny Flaviviridae a je přenosný na člověka kousnutím komára. Obvykle způsobuje mírné onemocnění. Tradiční oblast výskytu byla v Africe a Asii. Od roku 2015 se šíří v jižní Americe. Onemocnění má potenciál šíření v oblastech, kde žije komár Aedes albopictus, Aedes aegypti. Infekce Zika virem během 1. a 2. trimestru těhotenství způsobuje malformace centrálního nervového systému plodu včetně vývoje mikrocefalie. Přítomnost Zika viru ve spermatu byla zjištěna až 24 dní po onemocnění. Byl popsán přenos z člověka na člověka prostřednictvím spermatu při sexuálním kontaktu. Existuje také souvislost mezi onemocněním Zika virem a vznikem Guillain-Barré syndromu, který postihuje nervovou soustavu a způsobuje ztrátu pohyblivosti a citlivosti v postiženém úseku. Brazílské ministerstvo zdravotnictví odhaduje, že v roce 2015 bylo infikováno virem Zika mezi 0,5 a 1,5 milionu obyvatel.

Hlavním centrem pro diagnostiku viru Zika v ČR je Národní referenční laboratoř pro arboviry Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě.

Obr. 1 – Mapa výskytu onemocnění Zika virem – zdroj ECDC

Šíří se především v oblastech znázorněných červeně

Doporučení pro cestovatele

Před cestou:

- Ujistěte se, že máte platné očkování podle platného očkovacího kalendáře v ČR – včetně poliomyelitis, záškrt, tetanus, černý kašel, spalničky, příušnice, zarděnky
- V Brazílii je zvýšené riziko nákazy hepatitidou A (žloutenky) ve srovnání se zeměmi EU – možnost očkování
- V některých částech Brazílie (Belo Horizonte, Brasilia, Manaus) se vyskytuje žlutá zimnice – doporučeno očkování
- Vzteklnina – vyloučit kontakt s divokými psy a kočkami, při pokousání zvířetem vyhledat lékaře, který provede očkování proti tomuto onemocnění
- V oblastech mimo Rio de Janeiro je výskyt malárie – doporučeno užívání léků proti malárii
- Turisté se sníženou imunitou nebo chronickým onemocněním by měli konzultovat preventivní opatření s lékařem

Při pobytu:

- Dodržovat standardní hygienická opatření ke snížení rizika zažívacích potíží – pít balenou vodu, nepoužívat led neznámého původu do nápojů, konzumace řádně tepelně upraveného masa a ryb, mytí ovoce a zeleniny před konzumací, konzumovat saláty servírované pod 5 °C, mytí veškerého ovoce a zeleniny před konzumací
- Vyhnout se konzumaci místních obvyklých produktů, jako jsou čerstvé ovocné šťávy, kokosové mléko, nápoje a koktejly
- Vyloučit sexuálně rizikové chování pro snížení rizika přenosu pohlavních nákaz, nákaz přenášených krví a HIV

Po návratu:

- V případě, že je turista hospitalizován při pobytu v Brazílii, měl by při případné hospitalizaci v zemích EU během 1 roku po návratu oznámit předchozí nemocniční péči v Brazílii pro urychlení zjištění možného získání multirezistentních bakterií a zavedení příslušných opatření k zabránění šíření v EU

Těhotné ženy:

- a ženy, které plánují těhotenství, by měly zvážit odložení cesty do rizikových oblastí do doby po porodu
- těhotné ženy, které i přesto pojedou do těchto oblastí, by měly cestu konzultovat s lékařem a striktně se chránit před poštípáním komáry
- muži, kteří pobývali v postižených oblastech, by měli při sexu používat kondom pro snížení rizika sexuálně přenosných nemocí (včetně Zika viru)

Zdroj: ECDC